

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับ
ครูผู้สอนในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

The Development of an Internal Supervision Model to Enhance Active Learning for Teachers in Chumchonprachasamakkee School Under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2

วิภา บานเย็น

โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Vipa Banyen
Chumchonprachasamakkee School, Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 2,
Office of The Basic Education Commission.
Email: Vipa2514@gmail.com

Received: 11 September 2024; Revised: 16 September 2024; Accepted 25 September 2024
© The Author(s) 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายใน และ 4) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยและไม่ต่อเนื่อง ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผน และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการนิเทศแนวใหม่ มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรที่มีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ 2. รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศภายในแบบ 7ช. ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ช1: ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ช2: ช่วยกันวางแผนการนิเทศ ช3: เชื่อมโยงสู่กลยุทธ์การนิเทศ ช4: ชวนเชิญร่วมกันดำเนินการนิเทศ ช5: ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช6: ชัดเจนผลการประเมิน สรุป รายงานผลการนิเทศ และช7: ชื่นชม เชิดชู ผลสำเร็จ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้รับการนิเทศหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกรายการ 4. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี พบว่า ในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกรายการ

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การนิเทศภายใน, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The research of development of internal supervision model to enhance to active learning for teacher in Chumchonprachasamakkee school under Kamphaeng Phet primary educational service area office 2 was purposed 1) to study current, problems and requirements for internal supervision; 2) to build and develop the internal supervision model; 3) to study the results of using model of internal supervision and 4) to study the satisfaction with the use of internal supervision model to enhance to active learning for teacher in Chumchonprachasamakkee School under Kamphaeng Phet primary educational service area office 2. This research and development were conducted in 4 phases, namely; 1) study current problem and requirements for internal supervision, 2) to build and develop the internal supervision model, 3) to study the results of using model of internal supervision and 4) to study the satisfaction with the use of internal supervision model to Enhance to Active Learning for Teacher in Chumchonprachasamakkee School. The research results were found that: 1. The finding of the study of current, problems and requirements for internal supervision to enhance to active learning for teacher in Chumchonprachasamakkee school showed that the working condition of internal supervision was overall at level low and discontinuous, teacher lack knowledge and understanding about planning and proactive active learning, teacher need to develop new internal supervision model and use innovation and technology appropriately, need the Kalyanamitta and participatory supervision to be able to enhance to active learning correctly and effective. 2. The internal supervision model to enhance active learning for teacher in Chumchonprachasamakkee school found it was consisted of: 1) principles and concepts ; 2) objectives; 3) content; 4) 7 Ch. internal supervision process; it consists of 7 sub-components: Ch1: Use information, Ch2: Help to plan supervision, Ch3: Link to supervision strategy, Ch4: Invite to jointly conduct supervision, Ch5: Help and knowledge sharing, Ch6: Clearly evaluate results, summarize, report, and Ch7: Praise and honor achievements and 5) Success conditions. The results of evaluating the accuracy, propriety, feasibility and utility of the model were found at the highest level. 3. The results of evaluating active learning of teacher after using the internal supervision model to enhance to active learning for teacher in Chumchonprachasamakkee school found that the overall mean was at the highest level. And when compared the criteria, it was found that every criterion was passed. 4. The satisfaction of supervised teachers toward the internal supervision model to enhance to active learning for teacher in

Chumchonprachasamakkee school was at the highest level. And when compared the criteria, it was found that every criterion was passed.

Keywords: The Developed Model, Internal Supervision, Active Learning

1. บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป้าหมายของการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวม มุ่งสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จ (Phumirang, 2024). รัฐบาลจึงได้เปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านการศึกษา ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดย (1) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 (2) การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท (4) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (5) การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก (6) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ (7) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, หน้า 7) ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังที่ พรนพ พุกพันธ์ (2557, หน้า 76) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอนว่า ครูคือ จักรกลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษา การเปลี่ยนแปลงจะต้องมีขึ้นที่โรงเรียนในห้องเรียนทุกระดับชั้นและทุกประเภท ครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นผู้นำทางการสอน เป็นครูพันธุ์ใหม่ในการจัดการเรียนรู้ ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

แต่ในช่วงที่ผ่านมาการจัดการศึกษาพบกับวิกฤตสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (Suwannapeng, 2024) ซึ่งผลกระทบกับภาคการศึกษา พบว่า มีการออกคำสั่งให้หยุดเรียนปิดสถานศึกษา และจัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ ทำให้นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (learning loss) ดังผลการวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19” พบว่า ภาวะถดถอยทางการเรียนของนักเรียนไทยเกิดขึ้นในหลายมิติและในหลายช่วงวัย โดยเริ่มจากเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ที่พบว่าในมิติของความรู้ เด็กนักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่าน และคณิตศาสตร์ คุณลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ไม่กล้าตอบคำถาม การขาดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และทักษะชีวิต สัมพันธภาพ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นลดลง ซึ่งผลกระทบดังกล่าวที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ออกประกาศ เรื่อง นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564-2565 โดยมุ่งมั่นการพัฒนา

การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความปลอดภัย 2) ด้านโอกาส 3) ด้านคุณภาพ และ 4) ด้านประสิทธิภาพ และได้กำหนดจุดเน้นที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

จากนโยบายดังกล่าว โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยได้ระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการคิดค้นนวัตกรรมในการบริหารจัดการศึกษา โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของปีการศึกษา 2564 ซึ่งพบว่า ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ กล่าวคือปีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งส่วนของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะช่วยครูผู้สอนให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั่นก็คือ การนิเทศ เพราะการนิเทศเป็นกระบวนการที่มีจุดหมายเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ให้คำปรึกษา และพัฒนางานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอันที่จะยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้นต่อไป และเมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานด้านการนิเทศภายในของโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี ในช่วงที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ ไม่ต่อเนื่อง เครื่องมือนิเทศไม่มีคุณภาพ ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศไม่เปิดใจในการสะท้อนผลเพื่อการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน พบว่า ครูขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูเน้นการสอนแบบบรรยาย การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้อยังมีน้อย

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถในการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบมีอาชีพ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) โดยมุ่งหวังให้ผลผลิตของการจัดการศึกษามีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงมีความสนใจที่จะนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรม โดยมีการคิดค้น ปรับเปลี่ยน และพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ กระตุ้นให้ครูผู้สอนได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดีขึ้น ในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร

เขต 2

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งการดำเนินงานเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 จำนวน 16 คน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อยได้แก่

ขั้นตอนที่ 2.1 ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารและวิธีการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย 1 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

ขั้นตอนที่ 2.2 ออกแบบและยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศการศึกษา และคณะครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี จำนวน 12 คน

ขั้นตอนที่ 2.3 ตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการวิจัย ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 9 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูใน

โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงในสถานศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 ที่ได้รับการนิเทศ จำนวน 16 คน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ใช้วิธีการประเมิน โดยแบบประเมิน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี จำนวน 16 คน

4. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี พบว่า การดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามงานมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้ใช้กระบวนการเชิงระบบ เน้นสะท้อนผลชมเชยให้กำลังใจ ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกด้วยตนเอง ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม เทคนิคการสอน ที่หลากหลายอย่างแท้จริง การใช้สื่อ นวัตกรรมที่ในการจัดการเรียนรู้อยู่มีน้อย และไม่หลากหลาย ด้านปัญหาการนิเทศ พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในการนิเทศซึ่งกันและกัน ครูมีความเกรงใจไม่กล้าให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นปัญหาที่แท้จริง ครูกลัวผลกระทบที่เกิดจากการนิเทศ ครูมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้น้อย ไม่มีการนำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในกระบวนการนิเทศ ส่วนปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ครูยังเน้นการสอนแบบบรรยาย ท่องจำ ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สำเนามาจากแหล่งต่างๆ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ยังมีน้อย ขาดการกระตุ้นให้นักเรียนรักการเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข การสร้างสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยยังมีน้อย และยังไม่มีการวิจัยในชั้นเรียนที่เต็มรูปแบบ ส่วนด้านความต้องการพัฒนา พบว่า ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการนิเทศแนวใหม่ มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรไม่ใช้การจับผิด มีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ให้มีการพัฒนาฝีมือและเครื่องมือการนิเทศที่ครอบคลุมและชัดเจน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่แท้จริง การนิเทศควรเป็นกระบวนการที่เป็น การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็น เป็นไปตามนโยบายและจุดเน้นของหน่วยงาน และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ ส่วนความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ต้องการให้มีการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถนำลงสู่การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการให้มีการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC และให้มีการเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานประสบผลสำเร็จ ส่วนในด้านเนื้อหาที่

ต้องการพัฒนา ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหา องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการนิเทศภายในแบบ 7 ข. และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนผลการประเมินรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.84$) และด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.67$)

3. ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้รับการนิเทศหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามผลการประเมินของผู้นิเทศ พบว่า มีคุณภาพทุกรายการประเมิน โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเน้นเชิงบวก และความร่วมมือกันในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาได้แก่ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.81$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ กำหนดวิธี/เครื่องมือการวัดผลและประเมินผลได้สอดคล้องครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$)

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า มีความพึงพอใจทุกรายการประเมินโดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ พึงพอใจต่อผลการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาได้แก่ พึงพอใจต่อผลที่เกิดกับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานและชุมชนมากขึ้น และพึงพอใจต่อผลที่เกิดกับผู้เรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการมากขึ้น ($\bar{X} = 4.81$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พึงพอใจต่อกลยุทธ์ในองค์ประกอบ ช3: เชื่อมโยงสู่กลยุทธ์การนิเทศ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนการนิเทศภายใน กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศภายใน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการนิเทศภายในทุกรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.50$)

5. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูใน

โรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหา องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการนิเทศภายในแบบ 7x. และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ เมื่อพิจารณาผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการสร้างและพัฒนารูปแบบในงานวิจัยนี้ ได้มีการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อคำถามแบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย ครอบคลุมตรงตามหลักการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในขั้นตอนการวิจัยได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการนิเทศ การพัฒนารูปแบบ ร่วมกับคณะครูในโรงเรียนช่วยกันระดมความคิดในการยกร่างรูปแบบการนิเทศให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง และมีการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการนิเทศการศึกษา และการพัฒนารูปแบบ จึงทำให้รูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น สุรัชดา ภูริพา (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านพุทธรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, ทองคำ อำไพ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, อานนท์ เกียรติสาร (2565) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านบุเลียบ, ดวงดาว อัครบดี (2566) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ซึ่งต่างได้องค์ประกอบของรูปแบบตามวัตถุประสงค์ และบริบทของสถานศึกษา และมีผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบการนิเทศภายใน ตามการประเมินของผู้นิเทศ พบว่า มีคุณภาพทุกรายการประเมิน โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเกิดจากรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการขั้นตอนของการวิจัยเป็นไปตามหลักวิชาการ มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง จึงทำให้ได้รูปแบบที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการนิเทศภายในที่ชัดเจน เป็นระบบต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน มีการใช้กลยุทธ์การนิเทศ มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นช่องทางการนิเทศที่สามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว นิเทศได้ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของสถานศึกษา ประกอบกับก่อนการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง ได้มีการจัดทำคู่มือการนิเทศตามรูปแบบ และจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจงแนวการดำเนินงานพร้อมกับช่วยกันระดมความคิดในการจัดทำแผนงาน และโครงการนิเทศภายในเชิงระบบ ซึ่งการดำเนินงานจัดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศภายใน

สถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดการยอมรับ การรวมพลัง ความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานทั้ง ส่วนของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ทำให้ส่งผลต่อครูผู้รับการนิเทศได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น สุกัญญา ลิมเจริญ (2563) ที่ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมศักยภาพใน การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาล 3 (วัดบ้านอ้อย) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ ภายใน ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมระดับมากที่สุด, ทองคำ อำไพ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนประเมินความรู้ และผลการประเมิน การทำกิจกรรมตามรูปแบบหลังการเข้าร่วมใช้รูปแบบ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ, ระดับศิลป์ บุคดี (2566) ได้ ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูโรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น เทศบาลนครเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ ความ เข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถเขียน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจัดการเรียนการสอนที่สร้างเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก ที่สุด และดวงดาว อัครบดี (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการ เรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้รับ การนิเทศ มีความรู้สูงกว่าก่อนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับประถมศึกษา และครูผู้รับการนิเทศ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นหลังรับการนิเทศ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า มีความพึงพอใจทุกรายการประเมินโดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเกิดจากเมื่อครูผู้รับการนิเทศแล้วได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น มีการนำความรู้ลงสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ ได้รับขวัญและกำลังใจ ได้รับการเสนอแนะวิธีการ เทคนิค นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้วนักเรียนมีผลการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีการ พัฒนาทักษะทางวิชาการ พัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้เกิดภาพความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายการจัด การศึกษาที่โรงเรียนตั้งไว้ จึงส่งผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบที่ได้สร้างและพัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ทองคำ อำไพ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ นิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด, สายสวัสดิ วิทยาภัก (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูพึงพอใจมากที่สุดต่อรูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้น, ระดับศิลป์ บุคดี (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของ

ครูโรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น เทศบาลนครเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ เพื่อสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

6. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ได้จากการวิจัย พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและแนวคิด องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 เนื้อหา องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการนิเทศภายในแบบ 7 ช. ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ช1: ใช้ข้อมูลสารสนเทศ ช2: ช่วยกันวางแผนการนิเทศ ช3: เชื่อมโยงสู่กลยุทธ์การนิเทศ ประกอบด้วยกลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนการนิเทศภายใน กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการนิเทศภายใน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการนิเทศภายในทุกรูปแบบ และกลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ช4: ขวนเชิญร่วมกันดำเนินการนิเทศ ช5: ช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช6: ชัดเจนผลการประเมิน สรุป รายงานผลการนิเทศ และช7: ชื่นชม เชิดชูผลสำเร็จ และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ

ภาพที่ 1 กระบวนการนิเทศภายในแบบ 7 ช.

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความสำคัญในการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างจริงจัง โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน มีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหาร มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ตามคู่มือการใช้รูปแบบอย่าง

ต่อเนื่อง

1.2 การนำรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูในโรงเรียนชุมชนประชาสามัคคี ไปใช้เพื่อให้ได้ผลตรงตามความต้องการตามจุดมุ่งหมายของแต่ละสถานศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นกิจกรรม เนื้อหาการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินงานนิเทศภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษานั้น ๆ

1.3 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการนิเทศภายในยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมในเกิดภาคีเครือข่ายในการร่วมทำการนิเทศแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือการพัฒนาสมรรถนะตามความต้องการจำเป็นของครู เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.4 ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิคหรือกิจกรรมการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

1.5 ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ ให้มีความรู้ ความสามารถ ในกระบวนการนิเทศ และการเป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนิเทศซึ่งกันและกัน

1.6 ควรส่งเสริมให้มีการนำผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา ทั้งส่วนของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และส่วนที่นำไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียนตามสภาพปัญหา และนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาทักษะอาชีพและการมีงานทำ, การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้, การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา หรือสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

2.3 ควรมีการวิจัยในลักษณะอื่นๆ เพื่อการพัฒนาครู หรือเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การพัฒนาตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในยุคดิจิทัล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

Phumirang, P. P. (2024). A model for promoting social studies learning skills employing Tri-Sikkha principles for secondary school students in Khon Kaen municipality. *Insights into Modern Education (i-ME)*, 1(3), 14–27. Retrieved from <https://so19.tci-thaijo.org/index.php/IME/article/view/574>

Suwannapeng, P. (2024). The development and implementation of an online learning model in religious morality and ethics education for lower secondary students. *Insights into Modern Education (i-ME)*, 1(3), 1–13. Retrieved from <https://so19.tci-thaijo.org/index.php/IME/article/view/573>

ดวงดาว อัครบดี. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. *วิทยานิพนธ์หลักสูตร ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

ทองคำ อำไพ. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

พรนพ พุกพันธุ์. (2557). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

ระดับศิลป์ บุคดี. (2566). รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการเพื่อสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูโรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมื่น เทศบาลนครเชียงราย. *Trends of Humanities and Social Sciences Research*, 12(1), 97-128.

สายสวัสดิ วิทยาคัด. (2565). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. *วารสาร สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(9), 299-313.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). ที่ ศธ 04006/ว369 หนังสือราชการ เรื่องจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2565. [2565 กุมภาพันธ์ 9].

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานผลการศึกษาระยะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. สืบค้น 30 ตุลาคม 2565, จาก <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1932>.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561–2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุกัญญา ลิ้มเจริญ. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทศบาล 3 (วัดบ้านอ้อย). *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มมร. วิทยาเขตอีสาน*, 1(3), 23-37.

สุรัชดา ภูริบพา. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูโรงเรียนบ้านพุทธรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(6), 222-237.

อานนท์ เกียรติสาร. (2565). รายงานการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านพุเลียบ. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 9(9), 352-360.